

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/56/2019
Identifikačné číslo spisu: 3615010188
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3615010188.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného K. B. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2019 v Bratislave dovolanie obvineného K. B. podaného prostredníctvom zvoleného obhajcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 4. septembra 2017, sp. zn. 23To/23/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného K. B. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske z 28. novembra 2016, sp. zn. 2T/75/2015 bol obvinený K. B. uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 25. októbra 2014 v čase okolo 00.53 hod. v J. po ceste č. X/XXX viedol osobné motorové vozidlo zn. E. N., EČV: J., V. farby, v smere jazdy od Topolčian do Partizánskeho rýchlosťou neprevyšujúcou 50 km/h, pričom svojim konaním porušil povinnosti uložené mu v ustanovení § 4 ods. 1 písm. c/ a § 16 ods. 1, § 32 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, a to závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. c/ predmetného zákona, nakoľko sa nevenoval počas jazdy plne vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke a rýchlosť jazdy neprispôbil svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať a jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť na ktorú má rozhľad, keď nepoužil diaľkové svetlomety, keď si nevšimol na vozovke v jeho jazdnom pruhu sa nachádzajúcu osobu I. M., ktorý ležal na vozovke, resp. bol v polohe zníženej, kedy v kilometri 29 došlo k nárazu prednej časti osobného motorového vozidla do menovaného do oblasti chrbta v driekovo krížovej oblasti chrbta prudko, veľmi veľkou intenzitou a následnému povaleniu tela I. M. pod motorové vozidlo v smere jazdy a pritlačeniu jeho tela spodnou časťou vozidla proti pevnej podložke, kedy dôsledkom dopravnej nehody utrpel I. M. rozsiahle zranenia, a to: rozsiahlu podkožnú kapsu v driekovo krížovej oblasti chrbta, so zakrvácaním svalstva chrbta a zlomenine priečnych výbežkov driekovej chrbtice L1 - L4, početným a rozsiahlym kožným odreninám na chrbte,

na prednej ploche tela, na dolnej časti hrudníka, v oblasti brucha, na tvári v čelovej oblasti hlavy vľavo, zlomenine nosových kostí a v dôsledku kompresie tela spodnou časťou motorového vozidla o pevnú podložku - vozovku došlo k poraneniu vnútrohrudných orgánov- sériovým zlomeninám rebier obojstranne a pomliaždeniu pľúc, k poraneniu vnútrobrušných orgánov - ložiskové pomliaždenie v okruží tenkého čreva a v závesnom aparáte hrubého čreva so zakrvácaním telových dutín hrudnej a brušnej, k zlomeninám v oblasti panvového skeletu, ako je prelomenie krížovobedrového spojenia vpravo, zlomenine kĺbovej jamky bedrovej kosti a zlomenine horného a dolného ramena lonovej kosti vpravo, ktoré zranenia mali charakter vážnej poruchy zdravia, pričom v dôsledku úrazových zmien a rozsiahleho zakrvácania - polytraumy došlo postupne k rozvoju traumaticko-hemoragického šoku a následne k hypoxii cieľových orgánov a tkanív, acidóze a napokon terminálnemu zrúteniu krvného obehu, v dôsledku čoho I. M. zomrel dňa 25. októbra 2014 o 6:50 hod. na Anesteziologickom resuscitačnom oddelení Nemocnice s poliklinikou n.o. v Topoľčanoch.

Za to bol obvinený K. B. odsúdený podľa § 149 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., na trest odňatia slobody vo výmere 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a určil skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú spoločnosť DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s, Einsteinova 25, 851 0 Bratislava, IČO: 35 942 436, s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného G. M., nar. X. I. XXXX, bytom J., C., s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený K. B. (č.l. 422-423) v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Trenčíne na verejnom zasadnutí 4. septembra 2017 rozsudkom, sp. zn. 23To/23/23/2017 (č.l. 442-443), ktorým podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 uznal obvineného K. B. vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák. na rovnanom skutkovom základe ako ho ustálil okresný súd.

Podľa § 149 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. krajský súd za to obvineného odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a určil skúšobnú dobu 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú spoločnosť DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s, Einsteinova 25, 851 0 Bratislava, IČO: 35 942 436 a poškodeného G. M., nar. X. januára XXXX., bytom J., C., s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Rozsudok súdu druhého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 4. septembra 2017, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený K. B. prevzal dňa 28. septembra 2017, jeho obhajca 2. októbra 2017, poškodený G. M. 29. septembra 2017, prokurátor prevzal rozhodnutie dňa 28. septembra 2017, pričom rozhodnutie prevzali aj ostatné strany trestného konania (č.l. 460).

Okresný súd Partizánske dňa 6. septembra 2019 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného, ktoré podal prostredníctvom obhajcu G. I. (č.l. 497-520). Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 21. decembra 2018 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu obvinený namietal nesprávnosť právneho posúdenia skutku, pretože krajský súd nesprávne aplikoval konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tz 6/2006 so zameraním sa na reakciu vodiča v nebezpečnej situácii, ktorú vyvolal iný príslušník cestnej premávky. Obvinený vytýkal napadnutému rozhodnutiu odôvodnenie príčin nehody v dôsledku nepoužitia diaľkových svetiel s poukázaním na § 32 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. podľa ktorého vodič má povinnosť počas jazdy mať rozsvietené stretávacie svetlomety alebo im na roveň postavené osvetlenie. Technicky správne a dôvodné bolo teda, že obvinený použil stretávacie svetlá. K tomuto záveru možno dospieť s poukazom na hore uvedený zákon, ktorý použité diaľkových svetlomety nepredpisuje. Z technického hľadiska možno hodnotiť preto ako správne použitie stretávacích svetlomety, keďže sa obvinený pohyboval predpísanou a primeranou rýchlosťou. Použitie diaľkových svetiel by prichádzalo do úvahy iba v prípade, ak je rýchlosť neprimeraná rozľahu pri použití stretávacích svetlomety. Uvedené prichádza do úvahy až pri rýchlosti 61,03 km/h. Ďalej obvinený uviedol, že zo zápisnice o obhliadke miesta dopravnej nehody vyplýva, že k nehode došlo na úseku cesty s verejným osvetlením s poukázaním na § 32 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. v zmysle ktorého vodič nesmie použiť diaľkové svetlomety, ak je vozovka dostatočne a súvisle osvetlená. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam je podľa obvineného zrejme, že súd porušil zákon. S poukázaním na uvedené obvinený navrhol, aby po zistení dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolací súd vyslovil rozsudkom porušenie zákona a súčasne zrušil dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 23To/23/2017 z 4. septembra 2017.

Samosudca súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Uvedenú možnosť vyjadriť sa využil okresný prokurátor, ktorého vyjadrenie bolo okresnému súdu doručené 15. apríla 2019 (č.l. 528).

Vo vyjadrení prokurátor uviedol, že obvinený v dovolaní iba subjektívne hodnotí skutočnosti, ktoré súd prebral na hlavnom pojednávaní a ktoré boli namietané aj v odvolaní a s ktorými sa krajský súd vysporiadal v napadnutom rozsudku. Z dovolania nevyplývajú skutočnosti, z ktorých by bolo preukázané, v čom mal súd pochybiť pri právnom posúdení zisteného skutkového stavu veci. S poukázaním na námietky obvineného ohľadne toho, že nebol povinný mať zapnuté diaľkové svetlá prokurátor uviedol, že zákon o cestnej premávke v ustanovení § 32 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. zakazuje použitie diaľkových svetiel okrem iného aj v prípade pokiaľ je dostatočne a súvisle osvetlená vozovka. Z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že v predmetnom úseku cesty v obci J. je síce verejnú osvetlenie, avšak jeho intenzitu, vzhľadom na umiestnenie pouličných lúč na opačnej strane vozovky, nemožno považovať za dostatočné a súvislé osvetlenie vozovky. Táto skutočnosť bola súdmi oboch stupňov dostatočne preukázaná a vyplýva z vykonaného dokazovania, ktorým sa ustálil skutkový stav veci, ktorého správnosť nebola vytýkaná, a to ani obvineným v podanom odvolaní.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je podľa prokurátora postup a rozsudok krajského súdu možné hodnotiť ako zákonný a dôvodný, pričom predmetný rozsudok bol vydaný na základe skutkového stavu spoľahlivo zisteného vykonaným rozsiahlym dokazovaním. Na základe uvedeného preto prokurátor navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol, nakoľko nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora bola zaslané na vyjadrenie obvinenému aj jeho obhajcovi a poškodeným, pričom do konania neverejného zasadnutia sa nikto nevyjadril k podaniu prokurátora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané

oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákone stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako "ďalšie" odvolanie.

Obvinený vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávných predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod. pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inšcie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Z obsahu dovolania vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu dovolateľ uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaneho dovolacieho dôvodu a namietal zistený skutkový stav, ktorý po vykonanom dokazovaní ustálil tak okresný, ako aj krajský súd, pričom dovolací súd je týmto skutkovým stavom viazaný. V podstate obvinený sponchybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu vyhodnotiť vykonané dôkazy a skutkový stav v prospech obvineného. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia (Tpj 39/2010).

S poukázaním na správne právne posúdenie konania obvineného je potrebné uviesť, že krajský súd správne a v súlade so zákonom, ako aj s judikatúrou právne kvalifikoval spáchaný skutok obvineného ako prečin usmrtenia v zmysle § 149 ods. 1 Tr. zák. bez použitia ustanovenia § 138 písm. h/ Tr. zák. Krajský súd správne napravil pochybenie okresného súdu, keď upravil právnu kvalifikáciu, nakoľko obvinený sa dopustil aj porušenia povinnosti uložených mu zákonom č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, ktoré ale nenaplnili znak závažnejšieho spôsobu konania, nakoľko medzi typické príklady porušenia dôležitej povinnosti je potrebné zaradiť vedenie motorového vozidla pod vplyvom požitého alkoholu, neprimerane rýchla jazda v zákrute, pri ktorej sa vozidlo dostalo do protismeru, cúvanie s nákladným autom na verejnom priestranstve pri nedostatočnom zabezpečení ďalšou osobou, nesledovanie technického stavu vozidla, najmä účinnosť brzd, o ktorých vodič vie, že riadne nefungujú, porušenie predpisov o zastavení vozidla, alebo zmiernení rýchlosti jazdy za situácie vytvorenej vojdením na cestu s prednosťou v jazde, pri vchádzaní na železničné priecestie alebo do neprehľadnej zúženej zákruty, predchádzanie na križovatkách odporujúce predpisom a podľa situácie aj odbočovanie odporujúce predpisom. Vždy sa pritom musí prihliadať na konkrétnu dopravnú situáciu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal pochybnosti o vierohodnosti vykonaných dôkazov, pričom sa stotožnil s názorom okresného aj krajského súdu, ako aj s názorom prokurátora, pretože súd nemal pochybnosti o úplnosti a pravdivosti usvedčujúcich dôkazov, čím boli vyvrátené obhajobné tvrdenia obvineného.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obvineného, posúdeného ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., táto zodpovedá priebehu skutkového deja uvedeného vo výroku napadnutého rozhodnutia po objektívnej i subjektívnej stránke a je správna, pričom zmena právnej kvalifikácie nie je prípustná.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného K. B., podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.